

Posudek na diplomovou práci *Asistovaná reprodukce jako léčba neplodnosti*

Marie Kůdelová

Otázky, které souvisí s problematikou asistované reprodukce, patří po právu k hojně diskutovaným tématům dnešní doby. Zájem vyvolávají nejenom v biologii, medicíně, psychologii či sociologii, ale i ve filosofii a teologii. Téma práce proto považuji za vhodně zvolené a jeho řešení na naší fakultě za velmi žádoucí. Je pro mě navíc příjemným překvapením, že autorka nepřistoupila ke svému úkolu jako k nepříjemné povinnosti, ale z jejích úvah mnohdy dýchá určitý zápal a angažovanost. Pracuje s pečlivostí a za využití velkého množství naší, ale i zahraniční literatury. Také stylistická a gramatická úroveň hodnoceného textu je na přijatelné úrovni, a text tak po vnější stránce působí na čtenáře vcelku příznivým dojmem. Ten nicméně poněkud kazí mnohdy nesprávný způsob citování: na primární zdroje je totiž často odkazováno pomocí zdrojů sekundárních. (Jestliže v hlavním textu uvádíme nějakou myšlenku, dejme tomu Tomáše Akvinského, tak pod čarou nemůže být uvedena např. nějaká Ondokova práce.)

Moje vcelku příznivé hodnocení formálně technické úrovně nemohu bohužel zopakovat při hodnocení obsahovém. Za hlavní nedostatek práce považuji její přetíženost informacemi, které se týkají biologicko – medicínských záležitostí a které by v prostředí naší fakulty měly sehrávat pouze podpůrnou či doplňkovou roli. Nelíbí se mi tedy, že autorka nevěnovala dostatečnou energii etickým a teologickým otázkám, a na místo toho zahltila humanitně orientovaného čtenáře biologickými pojmy či dopodrobna popsány praktikami současné medicíny. Přemíra informací tohoto druhu ji pak navíc znemožnila vidět některá témata, která by mohla určitý filosoficko – teologický význam mít. V tomto ohledu by mě zajímaly podnikatelské praktiky, které souvisí s AR. Uvedení ceníku za jednotlivé úkony považuji za zcela nedostatečné. Dále postrádám informaci o příčinách neustále se zvyšující neplodnosti. Nemám zde ovšem na mysli jednotlivé poruchy biologických funkcí, ale spíše otázku, proč k těmto poruchám dochází dnes hojněji než dříve.

K vlastní filosoficko – teologické reflexi nad AR se čtenář dostane až v poměrně stručné 5. a 6. části. Autorka se zde většinou pouze omezuje na pouhý výčet a popis jednotlivých stanovisek. Jsem sice rád, že se při této příležitosti kloní k postojům katolické církve, nicméně v podstatě mi zcela chybí jakákoli diskuse s případným oponentem.

Pozitivum filosoficko – teologické části tak spočívá jedině v tom, že se čtenář v přehledné podobě seznámí s názory církve na AR a dále s pojmy, které by mohl v případné diskusi využít. Mezi nimi však postrádám pojem lidské přirozenosti.

Na závěr bych se chtěl věnovat pozornost autorčině úvaze (či snad spíše nešťastnému vyjádření), která souvisí s náboženským vysvětlením neplodnosti. Jákobův výrok *Což mohu za to, že Bůh odpírá plod tvému životu*, komentuje podle mého soudu zcela nevhodně tím, že přece tehdy *byly představy o vzniku života na zcela jiné úrovni, než jak nám je věda objasňuje dnes*. (s. 52) Chyba M. Kůdelové spočívá v tom, že dostatečně neodděluje vědecké a náboženské vysvětlení neplodnosti. Na této chybě je ovšem patrný další závažný nedostatek hodnocené práce. V autorčině textu dochází k častému a nekontrolovanému průniku různých typů diskursu (náboženského, filosofického, psychologického, biologického ...)

I přes uvedené námitky doporučuji práci k obhajobě. Navrhuji, aby autorka ve své obhajobě stručně vyjmenovala ty praktiky AR, které mohou vyvolat filosofickou či teologickou diskusi a dále se zamyslela nad tím, proč je její „kritika“ výše uvedeného Jákobova výroku zcela nevhodná.

Mgr. Ing. Prokop Sousedík Ph.D.